

ความรับผิดชอบทางอาญากรณีรับตั้งครรภ์แทน CRIMINAL RESPONSIBILITY REGARDING SURROGACY

จุฑามาศ น้ำเงิน *

Juthamas Numngern

บทคัดย่อ

บทกำหนดความรับผิดชอบทางอาญากรณีรับตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 ยังไม่ครอบคลุมการดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนในบางกรณีและยังมีปัญหาการกำหนดบทนิยาม การใช้และการตีความ และการไม่มีบทยกเว้นความรับผิดและโทษสำหรับคู่สามีภรรยาที่ชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย และหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะแนวทางในการบัญญัติความรับผิดเพิ่มเติม และแนวทางในการแก้ไขบทบัญญัติที่มีปัญหาการใช้และการตีความ

คำสำคัญ

ความรับผิดชอบทางอาญา , การรับตั้งครรภ์แทน , ความรับผิดชอบทางอาญากรณีรับตั้งครรภ์แทน, เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

ABSTRACT

The provisions in the act B.E. 2558 that provide criminal liability do not cover some specific surrogacies. The act lacks of proper definition, has problem on interpretation and enforcement, and provides no exclusion of liability and punishment. Therefore, the author think we should amend the act of Assisted Reproductive Technology Born Children in order to solve those problems.

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : juthamas108@gmail.com

Keywords

Criminal responsibility/ Criminal liability , Surrogacy , Criminal responsibility regarding surrogacy, Assisted Reproductive Technology

บทนำ

เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เป็นวิทยาการทางการแพทย์ที่มีประโยชน์สำหรับคู่สมรสที่ไม่สามารถมีบุตรได้ตามวิธีตามธรรมชาติ เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขปัญหามีบุตรยากของคู่สมรส แต่อย่างไรก็ตามเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ดังกล่าวหากมีการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากการแก้ไขปัญหามีบุตรยากของคู่สมรสแล้ว อาจนำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมกระทบต่อสถาบันครอบครัว อันส่งผลต่อสังคมโดยรวมในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยวิธีการตั้งครรภ์แทนซึ่งมีบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับหลายฝ่ายด้วยกัน และโดยสภาพแล้วอาจก่อให้เกิดปัญหาต่อเด็กที่จะเกิดมาจากรีการดังกล่าว เช่น ปัญหาความถูกต้องสมควรในทางจริยธรรม ศีลธรรม ในปัจจุบันประเทศไทยพบว่ามีปัญหาที่เกิดจากการรับตั้งครรภ์เพิ่มมากขึ้น ตามที่มีปรากฏเป็นข่าวจากสื่อต่างๆ จะเห็นได้ว่าการตั้งครรภ์แทนโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เริ่มเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ในทางการค้าหรือเชิงพาณิชย์มากกว่าจะเป็นไปเพื่อการบำบัดรักษาความบกพร่องของร่างกายมนุษย์ กรณีตัวอย่างเช่น กรณีที่หญิงไทยอายุ 20 ปี รับจ้างอุ้มบุญให้กับสามีภรรยาชาวออสเตรเลีย โดยตกลงค่าจ้างอุ้มบุญที่ราคา 350,000 บาท ภายใต้การติดต่อผ่านนายหน้าทางอินเทอร์เน็ต หญิงอุ้มบุญดังกล่าวได้ตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอดบุตรฝาแฝดชายหญิงแต่ผู้ว่าจ้างนำบุตรสาวที่มีสภาพร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์กลับไปเพียงคนเดียว ทั้งบุตรชายซึ่งมีความบกพร่องและพิการทางสมองไว้ที่ประเทศไทย¹ นอกจากนี้ยังมีกรณีบุกจับเครือข่ายอุ้มบุญที่อาคารชุดแห่งหนึ่งย่านลาดพร้าว หลังจากได้รับการแจ้งว่าเป็นแหล่งอาศัยของขบวนการอุ้มบุญและมีหญิงที่รับอุ้มบุญให้ชาวต่างประเทศมาพักอาศัยอยู่จำนวนมาก ซึ่งเมื่อไปถึงสถานที่ดังกล่าวก็พบว่าห้องพักห้องหนึ่งที่อยู่ชั้นล่างของอาคารชุดแห่งนี้มีเด็กทารกอายุตั้งแต่แรกคลอดจนถึง 8 เดือนจำนวน 9 คน แต่ละคนพีเลี้ยงคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และเมื่อสอบถามพีเลี้ยงก็พบว่าเด็กทั้งหมดเป็นเด็ก ที่เกิดจากการอุ้มบุญโดยหญิงชาวไทยและรอการดำเนินการด้านเอกสารเพื่อเดินทางไปต่างประเทศและทราบเพียงแค่ว่าเด็กเหล่านี้เกิดจากพ่ออุ้มบุญชาวญี่ปุ่น² จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์เกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทนดังกล่าว ประกอบกับการพยายามในการออกกฎหมายเพื่อควบคุมการรับตั้งครรภ์แทนมิให้ถูกนำไปใช้ในทางที่มีขอบนอกเหนือจากการออกกฎหมายขึ้นมาใช้บังคับเพื่อกำหนดสถานะความเป็นบิดามารดาของเด็ก จนในที่สุดประเทศไทยได้มีกฎหมายออกมาใช้บังคับแล้ว คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 กฎหมายฉบับนี้

¹ ข่าว SANOOK NEWS, “ฝรั่งจ้างหญิงไทยอุ้มบุญแฝด ทั้งลูกไว้เพราะเป็น ดาวน์ซินโดรม,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2557 จาก <http://news.sanook.com/1641649>.

² ข่าวไทยรัฐออนไลน์, “ตะลึงชุกคอนโด 9 ทารก ผลผลิตอุ้มบุญ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.thairath.co.th/content/441457>.

ได้มีการกำหนดสาระสำคัญของกฎหมายโดยแบ่งออกเป็น 6 หมวด คือ หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หมวด 2 การให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หมวด 3 การตั้งครรภ์แทน หมวด 4 ความเป็นบิดาและมารดาของเด็กและการคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หมวด 5 การควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ หมวด 6 บทกำหนดโทษ แต่อย่างไรก็ตามการควบคุมการรับตั้งครรภ์ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยการกำหนดการกระทำบางกรณีให้เป็นความรับผิดและมีโทษในทางอาญา ยังมีปัญหาสำคัญหลายประการ ผู้เขียนจึงได้พิจารณาและวิเคราะห์บทบัญญัติที่กำหนดความรับผิดและโทษทางอาญา รวมถึงมาตรการบังคับเมื่อมีการฝ่าฝืนไม่ดำเนินการตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 โดยใช้หลักทางวิชาการความเหมาะสมในแง่ศีลธรรม จริยธรรม รวมถึงตามแนวอาชญาวิทยา แนวคิดทฤษฎีในการกำหนดความรับผิดและการลงโทษทางอาญาต่างๆ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

ผู้เขียนได้วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 โดยแยกการพิจารณาเป็น 2 หัวข้อ คือ 1.ปัญหาการใช้และการตีความบทกำหนดความรับผิดและโทษทางอาญา และ 2. ปัญหาการกำหนดบุคคลผู้ต้องมีความรับผิดในทางอาญาและการกำหนดบทยกเว้นความรับผิดหรือยกเว้นโทษของผู้กระทำความผิดบางประเภท ดังนี้

1. ปัญหาการใช้และการตีความบทกำหนดความรับผิดและโทษทางอาญาเกี่ยวกับการรับตั้งครรภ์แทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558

1.1 ปัญหาการกำหนดบทนิยาม

มาตรา 3 ของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “การตั้งครรภ์แทน” ว่าหมายถึงการตั้งครรภ์โดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ โดยหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนมีข้อตกลงเป็นหนังสือไว้กับสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายก่อนตั้งครรภ์ว่าจะให้ทารกในครรภ์เป็นบุตรของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ดังนี้ ทำให้การตีความตัวบทที่มีคำว่า “การตั้งครรภ์แทน” ตั้งแต่ในหมวดที่ 3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในดับบทบัญญัติที่เกี่ยวกับความรับผิดและโทษในทางอาญา เช่นในบทบัญญัติมาตรา 24 ที่ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มี “การตั้งครรภ์แทน” เพื่อประโยชน์ทางการค้า จำต้องตีความตามบทนิยามที่กำหนดไว้ข้างต้น จึงทำให้การตั้งครรภ์แทนจำกัดอยู่เฉพาะการดำเนินการตามบทนิยามดังกล่าวเท่านั้น จึงจะได้รับโทษเมื่อฝ่าฝืนตามมาตรา 48 จึงเกิดปัญหาว่าการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยวิธีการที่มีได้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบทนิยาม กลับไม่ต้องด้วยองค์ประกอบมาตรา 24 อันจะทำให้รับโทษทางอาญา ก่อให้เกิดช่องว่างในทางกฎหมายทั้งๆ ที่การตั้งครรภ์แทนโดยวิธีอื่น

นอกเหนือจากบทนิยามนั้นควรต้องมีการควบคุมมากกว่าวิธีการตั้งครรภ์แทนตามบทนิยามดังกล่าว นอกจากนี้การกำหนดบทนิยามดังกล่าวยังส่งผลถึงการตีความไปถึงบทบัญญัติอื่นที่มีคำดังกล่าวบัญญัติไว้เป็นองค์ประกอบในความรับผิดชอบทางอาญาอื่นอีกด้วย เช่น ในบทบัญญัติมาตรา 27 และมาตรา 28

จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นว่าการตั้งครรภ์แทนถูกจำกัดไว้เฉพาะสามีภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายหรือที่จดทะเบียนสมรสเท่านั้น ซึ่งแคบเกินไป นิยามของการตั้งครรภ์แทนควรที่จะมีความหมายกว้างจึงจะนำไปใช้ได้ โดยควรกำหนดว่า “การตั้งครรภ์แทน” หมายความว่า กระบวนการที่ทำให้หญิงใดเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ภายใต้เงื่อนไขที่หญิงนั้นมีข้อตกลงไว้กับบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือคู่สามีภริยาใดคู่หนึ่งว่า ทารกในครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์เมื่อคลอดออกมาแล้วมีชีวิตรอดเป็นทารก หญิงตั้งครรภ์นั้นจะยินยอมมอบทารกดังกล่าวให้เป็นบุตรหรือบุตรบุญธรรมของบุคคลนั้นหรือสามีภริยานั้นแล้วแต่กรณี³

1.2 ปัญหาของบทกำหนดโทษเกี่ยวกับวิธีการรับตั้งครรภ์แทน

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มาตรา 22 ได้กำหนดให้การดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนกระทำได้ 2 วิธี คือ (1) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีและไข่ของภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทน (2) ใช้ตัวอ่อนที่เกิดจากอสุจิของสามีหรือไข่ของภริยาที่ชอบด้วยกฎหมายที่ประสงค์จะให้มีการตั้งครรภ์แทนกับไข่หรืออสุจิของผู้อื่น ทั้งนี้ ห้ามใช้ไข่ของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน โดยมาตรา 45 ได้กำหนดผลของการฝ่าฝืนไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดที่ฝ่าฝืนโดยไม่ดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนตามวิธีการที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น ไม่ได้มีบทกำหนดความรับผิดในทางอาญา ผู้เขียนเห็นว่าการที่กฎหมายกำหนดไว้ดังกล่าวมีปัญหา คือ โทษหรือมาตรการบังคับที่ผู้ดำเนินการที่ฝ่าฝืนมาตรา 22 ได้รับไม่มีความรุนแรงเพียงพอที่ป้องปรามมิให้ผู้กระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดเกรงกลัว ดังนั้นผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีบทบัญญัติกำหนดความรับผิดทางอาญาของแพทย์หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมขึ้นเป็นการเฉพาะควบคู่กับการเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพในกรณีที่มีการดำเนินการให้มีการรับตั้งครรภ์แทนนอกเหนือจากวิธีการที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 22

1.3 ปัญหาการรับตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า

ในประเทศอังกฤษเคยมีปัญหากรณีดังกล่าวขึ้นสู่ศาล โดยศาลวินิจฉัยว่าสัญญารับจ้างตั้งครรภ์แทนโดยมีค่าตอบแทนเป็นสัญญาที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

³ วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. สิทธิเด็กและการคุ้มครองทางกฎหมายกับกลุ่มมาเจสติก (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน , 2558) น.140.

เนื่องจากสัญญาประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เป็นการซื้อขายเด็ก ต่อมาในปี 1985 ผู้พิพากษาได้ตัดสินคดีที่มีลักษณะเดียวกันนี้โดยมีความเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญคือ จะจัดการกับเด็กที่เกิดมาอย่างไรให้ดีที่สุดสำหรับเด็กนั้น ไม่ได้อยู่ที่ว่าเด็กเกิดมาโดยวิธีการอย่างไร ศาลจึงอนุญาตให้สามีภริยาเป็นผู้ปกครองเด็ก แม้จะมีการโต้แย้งว่าสามีภริยามีส่วนในการจัดการเชิงพาณิชย์ในการทำให้เด็กเกิดมาจึงไม่เหมาะสมที่จะเป็นมารดาเด็กก็ตาม ซึ่งศาลเห็นว่าข้อโต้แย้งนี้ฟังไม่ขึ้น แต่ต่อมากฎหมาย Surrogacy Arrangement Act ไม่ถือว่าการรับตั้งครรภ์แทนมีความผิดทางอาญาไม่ว่าการรับตั้งครรภ์แทนนั้นจะมีเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ (เฉพาะคู่สัญญา) แต่กรณีการจัดการ การติดต่อ หรือเข้าร่วมในการเจรจาต่อรองสัญญา โดยคนกลาง หรือการโฆษณาหาหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนหรือคู่สมรสผู้ต้องการมีบุตรโดยการรับตั้งครรภ์แทนเพื่อแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ กฎหมายกำหนดเป็นความผิดทางอาญา⁴

ในรัฐควีนสแลนด์ กฎหมาย Surrogacy Act 2010 กำหนดความรับผิดทางอาญากรณีเข้าร่วมหรือเสนอเพื่อเข้าร่วมการจัดการตั้งครรภ์แทนทางการค้า การให้หรือรับค่าตอบแทน การเผยแพร่โฆษณา รวมถึงการให้บริการทางการแพทย์สำหรับการจัดการตั้งครรภ์แทนทางการค้าโดยรู้ยู่กว่าคู่สัญญาประสงค์ทำสัญญารับตั้งครรภ์แทนทางการค้า⁵ ซึ่งถือว่าเป็นรัฐที่ห้ามการดำเนินการรับตั้งครรภ์แทนทางการค้าที่เคร่งครัดมาก

มลรัฐในอเมริกาที่มีกฎหมายกำหนดโทษทางอาญาไว้ เช่น มลรัฐมิชิแกน มีการห้ามมิให้บุคคลทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่เป็นคู่สัญญาหรือคนกลางที่เกี่ยวข้องกับการรับตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการพาณิชย์ ซึ่งมีการกำหนดโทษทางอาญาไว้เช่นกัน ส่วนสาธารณรัฐเยอรมัน The Adoption Placement Act ห้ามการดำเนินการจัดให้มีการตั้งครรภ์แทนในเชิงพาณิชย์เช่นเดียวกัน

ในประเทศไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มีบทบัญญัติห้ามและกำหนดโทษทางอาญาเกี่ยวกับการดำเนินการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า ดังนี้

มาตรา 24 ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า

มาตรา 48 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

เนื่องจากการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดและมีโทษทางกฎหมายอาญาซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้น หลักการสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บัญญัติกฎหมาย

⁴ จักรกฤษณ์ ครอบพจน์. “รายงานการวิจัย (ฉบับสมบูรณ์) เรื่องการผสมเทียมโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน,” (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2549) , น.54.

⁵ Surrogacy Act 2010

จะต้องคำนึงถึง ก็คือ หลักไม่มีความผิดและไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย (Nullum crimen, nulla poena, sine lege) ซึ่งถือเป็นหลักประกันในทางกฎหมายอาญา โดยลักษณะสำคัญประการหนึ่งของหลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย คือ กฎหมายอาญาต้องชัดเจนแน่นอน โดยหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่จะทำการตัดสินคดีขึ้นอยู่กับความรู้สึกและอำเภอใจของผู้ใช้กฎหมาย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า ถ้อยคำว่า “เพื่อประโยชน์ทางการค้า” ในบทบัญญัติมาตรา 24 นี้ เป็นการใช้ถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน ก่อให้เกิดการตีความโดยขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้ใช้กฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีปัญหาว่าการดำเนินการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้าจะตีความครอบคลุมเพียงใด เช่น รวมถึงการดำเนินการของแพทย์ที่ดำเนินการให้มีการตั้งครุฑแทนโดยคิดค่าบริการทางการแพทย์ดังกล่าวด้วยหรือไม่ อย่างไร ดังนั้นจึงควรกำหนดคำนิยามของคำว่าเพื่อประโยชน์ทางการค้าไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ชัดเจน

1.4 การรับตั้งครุฑแทนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันทางการแพทย์นี้มีวัตถุประสงค์หลักในการช่วยคู่สมรสที่ฝ่ายหญิงมีปัญหาด้านสุขภาพจนมีอาจที่จะตั้งครุฑด้วยตนเองได้ ให้มีโอกาสได้มีบุตรไว้สืบสกุล แต่อาจจะมีมิฉฉาชีพหรือบุคคลบางกลุ่มที่นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเหล่านี้มาเป็นเหตุ ก่อให้เกิดการค้ำมนุษย์ หรือใช้เด็กที่กำเนิดมาเพื่อกระทำการงานให้ตน หรือกระทำการใดที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ ดังเช่นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแล้ว กรณีบุกจับเครือข่ายอุ้มบุญที่อาคารชุดแห่งหนึ่งย่านลาดพร้าว หลังจากได้รับการแจ้งว่าเป็นแหล่งอาศัยของขบวนการอุ้มบุญและมีหญิงที่รับอุ้มบุญให้ชาวต่างประเทศมาพักอาศัยอยู่จำนวนมาก ซึ่งเมื่อไปถึงสถานที่ดังกล่าว ก็พบว่าห้องพักห้องหนึ่งที่อยู่ชั้นล่างของอาคารชุดแห่งนี้มีเด็กทารกอายุตั้งแต่แรกคลอดจนถึง 8 เดือน จำนวน 9 คน แต่ละคนก็เลี้ยงคอดูแลอย่างใกล้ชิด และเมื่อสอบถามพี่เลี้ยงก็พบว่าเด็กทั้งหมดเป็นเด็กที่เกิดจากการอุ้มบุญโดยหญิงชาวไทยและรอการดำเนินการด้านเอกสารเพื่อเดินทางไปต่างประเทศและทราบเพียงแค่ว่าเด็กเหล่านี้เกิดจากพ่ออุ้มบุญชาวญี่ปุ่น หากรัฐไม่เข้ามาควบคุมการดำเนินการเหล่านี้ก็จะเกิดผลกระทบต่อเด็กที่เกิดมา ต่อเนื่องมาถึงปัญหาอาชญากรรมที่อาจจะเกิดขึ้น จากวิธีการรับตั้งครุฑแทนที่ได้กล่าวมาทั้งหมด หากแต่ละวิธีการกระทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์อย่างอื่นนอกเหนือจากความประสงค์ที่จะมีบุตรอย่างแท้จริง กล่าวคือ ต้องการนำเด็กที่เกิดมาไปใช้แรงงานหรือบริการ ค่าประเพณี บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือให้กระทำการใดๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้เขียนเห็นว่าหากมีการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมจริยธรรมอันดีอย่างร้ายแรง ซึ่งรัฐจะต้องนำมาตรการในการกฎหมายอาญามาใช้บังคับ โดยกำหนดให้บุคคลใดก็ตามที่ดำเนินการให้มีการรับตั้งครุฑแทนเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ต้องมีความรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้เกิดการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การกำหนดความรับผิดชอบดังกล่าวนี้เป็นการป้องกันผลที่เราไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าผู้ใดก็ตามที่ดำเนินการให้มีการรับตั้งครุฑแทนโดยมีวัตถุประสงค์หลักในการเลี้ยงดูเด็กเลี้ยงบุตรของตนแล้ว ควรจะกำหนดให้บุคคลนั้นมีความรับผิดชอบในทางอาญา

โดยอาจจะกำหนดเป็นบทบัญญัติว่า “ผู้ใดดำเนินการให้มีการรับตั้งครุฑแทนเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ต้องระวางโทษ...” โดยควรกำหนดบทนิยามของคำว่า “เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” ให้ชัดเจนไว้ด้วย โดยอาจนำคำนิยามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มาตรา 6 วรรคสอง ที่บัญญัติว่า “การแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณี การผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก การแสวงหาประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส การนำคนมาข่มขืน การดักขังไว้เพื่อการค้า การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ หรือการอื่นใดที่คล้ายคลึงกันอันเป็นการขูดรีดบุคคล ไม่ว่าบุคคลนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม”

2. ปัญหาการกำหนดบุคคลผู้ต้องมีความรับผิดชอบในการกำหนดบทยกเว้นความรับผิดชอบหรือยกเว้นโทษของผู้กระทำความผิดบางประเภท เกี่ยวกับการรับตั้งครุฑแทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558

2.1 สามีภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครุฑแทนและหญิงที่รับตั้งครุฑแทน

รัฐไม่ควรกำหนดให้คู่สามีภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรโดยให้หญิงอื่นตั้งครุฑแทนและหญิงที่รับตั้งครุฑแทนต้องมีความรับผิดชอบในทางอาญา เนื่องจากจะเกิดผลเสียอันเป็นผลกระทบต่อดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสามารถในการดูแลเลี้ยงดูเด็กในขณะที่บิดามารดาดังกล่าวรับโทษทางอาญา หรือผลกระทบต่อดังกล่าวเมื่อรับรู้ว่าได้เกิดมาแล้วทำให้บิดามารดาหรือผู้ที่อุ้มท้องและคลอดตนมาต้องรับโทษ หรือผลกระทบต่อดังกล่าวบิดามารดาดังกล่าวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทบัญญัติมาตรา 24 และมาตรา 48 ที่บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า และผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 24 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวให้คำว่า “ผู้ใด” นั้นหมายความว่า ใครก็ตามที่ดำเนินการให้มีการตั้งครุฑแทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า ก็ต้องได้รับโทษตามมาตรา 48 ดังนั้น คู่สมรสหรือหญิงที่รับตั้งครุฑแทนย่อมมีความรับผิดชอบและรับโทษจำคุกและปรับ ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นเด็กซึ่งมีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมกับคู่สมรส และคู่สมรสดังกล่าวถือว่าเป็นบิดามารดาที่ชอบด้วยกฎหมายที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูเด็กต่อไป ต้องมามีความรับผิดชอบทางอาญา ทำให้กระทบต่อการเลี้ยงดูเด็กในอนาคต กระทบต่อดังกล่าวของทั้งเด็ก คู่สมรส และหญิงที่รับตั้งครุฑแทน ทั้งๆ ที่การดำเนินการดังกล่าวไม่อาจถือว่าเป็นการกระทำที่มีความชั่วร้ายในตัวเอง ซึ่งหากรัฐไม่ประสงค์ให้การดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้น ก็อาจจะให้มีมาตรการในการควบคุมที่ถือว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าการกำหนดให้เป็นโทษทางอาญาแก่บุคคลดังกล่าว เช่น การกำหนดให้แพทย์หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องรับผิดชอบทางอาญา เนื่องจากหากไม่มี

แพทย์ดำเนินการการรับตั้งครรภ์แทนก็มีอาจเกิดขึ้นได้ โดยอาจจะกำหนดว่า “ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยรู้อยู่แล้วว่าคู่สัญญารับตั้งครรภ์แทนโดยมีผลประโยชน์ตอบแทนนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายอันจำเป็นต่อการรับตั้งครรภ์แทนนั้นต้องระวางโทษ...” ดังนั้นเห็นว่า ควรกำหนดบทยกเว้นความรับผิดในทางอาญาให้กับคู่สมรสหรือสามีภริยาที่อยู่กินฉันท์สามีภริยาที่ประสงค์จะมีบุตรและหญิงที่รับตั้งครรภ์แทน เช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ ตามกฎหมาย Surrogacy Arrangement Act ที่ยกเว้นมิให้คู่สมรสที่ประสงค์จะมีบุตรโดยวิธีการดังกล่าวและหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนต้องรับผิดในทางอาญา ไม่ว่าการรับตั้งครรภ์แทนนั้นจะมีเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งเป็นผู้ให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์

ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม คือบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประเภทต่างๆ เกี่ยวกับการแพทย์และสาธารณสุข จากแพทยสภาการควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรม นอกจากจะมีข้อบังคับว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพแล้ว ในปัจจุบันรัฐต่างๆ มีการใช้กฎหมายอาญาเข้ามาควบคุมการประกอบวิชาชีพเวชกรรมมากขึ้น

ในกฎหมาย Surrogacy Act 2010 ของรัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย มีบทกำหนดความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการให้บริการทางเทคนิค การให้บริการทางวิชาชีพหรือทางการแพทย์ สำหรับการจัดการตั้งครรภ์แทนทางการค้า โดยมีบทยกเว้นความรับผิดดังกล่าวไว้หากบุคคลนั้นได้ให้บริการทางการแพทย์ ทางเทคนิค หรือทางวิชาชีพแก่หญิงหลังจากหญิงนั้นตั้งครรภ์แล้ว

ในประเทศอังกฤษ มีกฎหมาย Human Fertilization and Embryology Act ควบคุมการให้บริการทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ โดยกำหนดให้แพทย์ดำเนินการให้มีการรับตั้งครรภ์แทนได้ต้องเป็นกรณีที่หญิงที่ว่าจะมีความผิดปกติทางร่างกายทำให้ไม่สามารถมีบุตรได้หรือมีเหตุผลอื่นอันสมควรทางการแพทย์ ผลของการฝ่าฝืนคือ ถูกเพิกถอนใบอนุญาต มิได้กำหนดเป็นความรับผิดทางอาญา

ส่วนในกฎหมายของไทยนั้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มีการกำหนดบทลงโทษทั้งทางอาญาและทางจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม โดยการกำหนดความรับผิดในทางอาญา นั้น มีกำหนดไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอยู่ 2 มาตรา ได้แก่ มาตรา 46 และมาตรา 47 ดังนี้

มาตรา 46 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดให้บริการเกี่ยวกับเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์โดยไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 15 ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 1 ปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งสองมาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดความรับผิดทางอาญากรณีที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่แพทยสภาประกาศกำหนดและกรณีของการดำเนินการให้มีการรับตั้งครรภ์แทนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการคุ้มครองเด็กที่เกิดจากเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ ส่วนกรณีการไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 และการดำเนินการฝ่าฝืนให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยไม่ได้ใช้วิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 22 ซึ่งกำหนดให้ใช้วิธีการตั้งครรภ์แทนได้ 2 วิธี นั้น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มาตรา 45 กำหนดให้เพียงถือว่ากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรมเท่านั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525 กำหนดวิธีการและขั้นตอนในการพิจารณาไว้แล้ว โดยหากคณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาแล้วมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (1) ยกข้อกล่าวหาหรือกล่าวโทษ (2) ว่ากล่าวตักเตือน (3) ภาคทัณฑ์ (4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองปี (5) เพิกถอนใบอนุญาต ดังนั้น หากผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยมิได้ใช้วิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 22 จะถูกลงโทษ เพียงเท่าที่กำหนดไว้ดังกล่าวอันขึ้นอยู่กับดุลพินิจของคณะกรรมการแพทยสภาว่าจะลงโทษสถานใด ผู้เขียนจึงเห็นว่ามาตรการดังกล่าวไม่อาจป้องปรามมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไม่กล้าดำเนินการฝ่าฝืน เนื่องจากผลร้ายที่ได้รับจากการกระทำการฝ่าฝืนมีน้อยกว่าผลดีหรือผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับจากผู้ให้บริการ ผู้เขียนเห็นว่า การดำเนินการฝ่าฝืนกรณีนี้เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของเด็กที่จะเกิดมาในอนาคต และปัญหาสังคมที่จะตามมา จึงควรที่จะกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ดำเนินการฝ่าฝืนมีความรับผิดทางอาญาเป็นการเฉพาะเพิ่มมากขึ้นกว่าที่กำหนดไว้เดิมในพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดโทษให้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตเพียงสถานเดียวตามกฎหมายวิชาชีพเวชกรรม โดยไม่อาจจะขอรับใบอนุญาตได้อีก

ส่วนกรณีที่ดำเนินการหรือจัดการให้มีการตั้งครรภ์แทนโดยรู้อยู่แล้วว่าคู่สัญญา รับตั้งครรภ์มีการให้คำตอบแทนในเชิงพาณิชย์กฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดความรับผิดของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมไว้โดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

อาจต้องรับผิดชอบในทางอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 48 เนื่องจากเป็นบทกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา 24 ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นบุคคลใดก็ตาม เพราะหากพิจารณาบทบัญญัติมาตรา 24 นี้ที่ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์แทนเพื่อประโยชน์ทางการค้า หากมีการตีความให้รวมไปถึงการดำเนินการทางการแพทย์โดยมีค่าบริการ ซึ่งหากตีความดังนั้นก็จะมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อมาว่าการดำเนินการให้มีการตั้งครรภ์นั้นรวมไปถึงขั้นตอนไหน กล่าวคือรวมไปถึงกรณีรักษาดูแลหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนในระหว่างตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอดเด็กหรือไม่ เพราะขั้นตอนภายหลังจากที่มีการฝังตัวของตัวอ่อนในมดลูกของหญิงที่รับตั้งครรภ์แทนแล้ว กระบวนการถัดมาถือว่ามีความจำเป็นต่อการที่จะทำให้เด็กกำเนิดขึ้นมาอย่างปกติ แพทย์หรือผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมจึงควรต้องดำเนินการต่อไปจนกระทั่งมีการคลอดเด็ก ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรที่จะกำหนดบทยกเว้นความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมดังกล่าวไว้ หากบุคคลนั้นได้ให้บริการทางการแพทย์ ทางเทคนิค หรือทางวิชาชีพแก่หญิงหลังจากหญิงนั้นตั้งครรภ์แล้ว เช่นเดียวกับกฎหมายของรัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย

2.3 คนกลางหรือนายหน้าหรือผู้โฆษณา

ในกฎหมายของประเทศอังกฤษ Surrogacy Arrangement Act ไม่ถือว่าการรับตั้งครรภ์แทนเป็นความผิดทางอาญาไม่ว่าจะมีเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่ แต่ได้บัญญัติวิธีการจัดการ การติดต่อ หรือเข้าร่วมในการเจรจาต่อรองสัญญาให้มีการรับตั้งครรภ์แทนโดยคนกลางเพื่อแสวงหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ การโฆษณาชักจูงให้มีการรับตั้งครรภ์แทน รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาดังกล่าวด้วย ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของบรรณาธิการ ผู้พิมพ์โฆษณาหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์อื่น และผู้ที่แจกจ่ายข้อความโฆษณานั้นทางสื่อต่างๆ เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายเช่นเดียวกับกฎหมาย Surrogacy Act 2010 ของรัฐควีนส์แลนด์ ประเทศออสเตรเลีย กฎหมายของประเทศเยอรมัน และกฎหมายของประเทศไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 มีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาและบทลงโทษไว้ในมาตรา 27 และมาตรา 28 ประกอบมาตรา 49 บทบัญญัติมาตรา 27 นี้ เป็นบทกำหนดห้ามกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้า โดยเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นการตอบแทนในการจัดการหรือชี้ช่องให้มีการรับตั้งครรภ์แทน หากดูจากบทบัญญัตินี้แล้ว จะเห็นว่าวัตถุประสงค์เพื่อมิให้มีการพาณิชย์เกี่ยวกับการจัดการหรือชี้ช่องให้มีการตั้งครรภ์แทน ผู้เขียนเห็นว่า กรณีนี้มีปัญหาว่าการดำเนินการของแพทย์ที่จัดการให้มีการรับตั้งครรภ์แทนโดยคิดค่าบริการทางการแพทย์ ถือว่าเป็นการกระทำการเป็นคนกลางหรือนายหน้าโดยรับทรัพย์สินเป็นการตอบแทนในการจัดการให้มีการรับตั้งครรภ์แทนหรือไม่ เพราะเนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวของแพทย์เข้าองค์ประกอบของความรับผิดชอบในมาตรา 27 นี้ แต่ผู้ร่างกฎหมายคงมิได้ประสงค์จะให้แพทย์ต้องรับผิด ดังนั้นจึงควรมีบทบัญญัติยกเว้นความรับผิดไว้ในกรณีเป็นการดำเนินการทางการแพทย์โดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม

บทสรุป

จากการศึกษาสภาพปัญหาในแง่จริยธรรม และปัญหาในทางกฎหมายอาญา การนำเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์มารับตั้งครรภแทนมาใช้ในประเทศไทย ก่อให้เกิดปัญหาหลักที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ (1) มีการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ไม่ว่าจะเป็นหญิงที่รับตั้งครรภแทน ตัวกลางหรือนายหน้าผู้จัดหรือดำเนินการให้มีการรับตั้งครรภแทนเกิดขึ้น (2) อาจมีการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นนอกเหนือจาก ความประสงค์ที่จะมีบุตรและเลี้ยงดูเด็กเสมือนบุตรของตนอย่างแท้จริง เช่น เพื่อนำเด็กที่เกิดมา ไปใช้แรงงานหรือบริการ ค้าทาส ค้ามนุษย์ ค่าประเวณี โดยพิจารณาข้อเท็จจริงจากพฤติการณ์ ที่มีการทำให้เด็กเกิดจากเชื้อสุมิของตนเป็นจำนวนมากในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน เป็นต้น

แม้ปัจจุบันประเทศไทยจะมีกฎหมายขึ้นควบคุมการรับตั้งครรภแทนขึ้นใช้บังคับแล้ว ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 แต่การควบคุมการรับตั้งครรภตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยการกำหนดการกระทำ บางกรณีให้เป็นความรับผิดชอบและมีโทษในทางอาญา ยังมีปัญหาสำคัญหลายประการ ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ในส่วนของคำนิยาม และบทบัญญัติในส่วนของการกำหนดความรับผิดชอบ ทางอาญายังมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการตีความ นอกจากนี้ ยังไม่ครอบคลุมถึงการควบคุม การดำเนินการให้มีการรับตั้งครรภแทนในกรณีที่ไม่ดำเนินการรับตั้งครรภแทนเพื่อแสวงหา ประโยชน์ที่มีขอบด้วยกฎหมาย การกำหนดโทษสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมบางกรณี ยังไม่มีความรุนแรงเพียงพอที่จะหยุดยั้งมิให้กระทำการอันกฎหมายห้ามไว้ หรือการไม่มี บทยกเว้นความผิดหรือโทษให้กับบุคคลบางประเภท ซึ่งควรต้องมีการศึกษาและเพิ่มเติม แกไขต่อไป ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

หนังสือ

วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. สิทธิเด็กและการคุ้มครองทางกฎหมายกับกลุ่มมาเจสติค (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน , 2558) น.140.

จักรกฤษณ์ ควรพจน์. “รายงานการวิจัย (ฉบับสมบูรณ์) เรื่องการผสมเทียมโดยให้หญิงอื่นตั้งครรภ์แทน.”(สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2549) น.54.

เว็บไซต์

ข่าว SANOOK NEWS. “ฝรั่งจ้างหญิงไทยอุ้มบุญแฝด ทั้งลูกไว้เพราะเป็น ดาวน์ซินโดรม.” <http://news.sanook.com/1641649>, 2 สิงหาคม 2557.

ข่าวไทยรัฐออนไลน์. “ตะลึงชุกคอนโด 9 ทารก ผลผลิตอุ้มบุญ.” <http://www.thairath.co.th/content/441457>, 6 สิงหาคม 2557.